



รายงานการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการ
ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏและองค์กรท้องถิ่นเขตภาคเหนือ



รองศาสตราจารย์ ดร. ฉัตรนภา พรหมมา

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

ปี 2551

รายงานการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการ
ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ และองค์กรท้องถิ่นเขตภาคเหนือ

รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรนภา พรหมมา และคณะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินปี 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การดำเนินการมี 2 ระยะ ได้แก่ **ระยะที่ 1** ศึกษาสถานภาพ ศักยภาพ ปัญหา ความต้องการและแนวทางพัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัยของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏและองค์กรท้องถิ่น และ **ระยะที่ 2** เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และคู่มือเพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการ โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการจัดการความรู้จากประสบการณ์ความสำเร็จเป็นระยะ ๆ ระหว่างดำเนินการ รวมทั้งมีการสังเคราะห์บทเรียนและปัจจัยความสำเร็จเพื่อการต่อยอดและขยายผล

ผลการวิจัยโดยสรุปช่วยให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการ (PDCK Model) ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การออกแบบการเรียนรู้จากแบบปฏิบัติที่ดี (P) 2) การจัดกิจกรรมเรียนรู้ (D) 3) การประเมินและใช้ผลพัฒนา (C) และ 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพต่อเนื่อง (K)

ผลการประเมินจากการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้จากทุกแหล่งข้อมูลมีความสอดคล้องกันคือเป็นที่ยอมรับร่วมกันว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ คู่มือ เครื่องมือที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความเป็นไปได้ เหมาะสม และเป็นประโยชน์ ผู้เข้าร่วมโครงการมีพัฒนาการทั้งด้านทักษะการบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการ ประสบการณ์ความสำเร็จ และความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ได้รับ ข้อค้นพบในส่วนของปัจจัยเอื้อต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญคือ การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมุ่งมั่นในการปฏิบัติจริงของผู้ร่วมโครงการ

Abstract

This research had the objective to develop a learning management model to increase effectiveness of the integrated research managers. Participatory Action Research (PAR) was employed as the research's methodology. The processes of the research are divided into 2 parts. 1) The first part provides data base about status, potential, threats, requirement and the process to develop a network of Uttaradit Rajabhat University and local organizations 2) The second part provides the development of the learning management model, index and manuals for implementation trials to increase effectiveness of the integrated research managers. There are doing the learning activities, knowledge sharing and also knowledge management from the successful experience during the process. Knowledge gained from the process and success impact was synthesized for extend results

Finding of the research had helped to design model of learning management to increase effectiveness of the integrated research managers. The PDCK model comprised of 4 main parts 1) Plan (P) comprised with design the learning from the best practices 2) Do (D) comprised with doing the learning activities 3) Check (C) evaluating the outcomes to ensure continuous quality improvement 4) Knowledge Sharing (K) continuous quality improvement through the participation in the learning activities.

Evaluation results from implementation trials had verified viability, reliability, functionality, and practicability of the learning management model, and the manuals and tools developed from the research. It was evident that the participants in this project had improved their skills and knowledge necessary for dealing with integrated research management, and that their participation in this project had been successful and satisfactory. Key success factors concluded from the research included active participation in the learning activities and responsibility and commitment of the participants.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อ.....	ข
Abstract.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญภาพ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	1
ขอบเขตการดำเนินงานวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
ตอนที่ 1 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของประเทศไทย.....	5
ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการ.....	7
ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้.....	18
ตอนที่ 4 ตัวชี้วัดและเกณฑ์เพื่อการพัฒนาคุณภาพงานวิจัย.....	30
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ.....	48
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
การรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50

สารบัญ(ต่อ)

		หน้า
บทที่ 4	ผลการวิจัย.....	52
	ตอนที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการ...	52
	ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม.....	65
	ตอนที่ 3 บทเรียนจากการดำเนินงานและปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ.....	74
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย.....	79
	สรุปผลการวิจัย.....	79
	อภิปรายผล.....	81
	ข้อเสนอแนะ.....	82
	บรรณานุกรม.....	85
	ภาคผนวก.....	87
	ภาคผนวก ก เอกสารประกอบการเผยแพร่งานวิจัย.....	87
	ภาคผนวก ข กรณีตัวอย่างเอกสารประกอบการประชุมและเครื่องมือรวบรวมข้อมูล.....	98
	ภาคผนวก ค คู่มือการบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่น.....	106
	ภาคผนวก ง รายชื่อนักบริหารจัดการงานวิจัยที่เข้าร่วมโครงการ.....	108
	รายชื่อคณะผู้วิจัย	109

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1	วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง..... 13
ภาพที่ 2	วงจร PDCA กับการพัฒนาคุณภาพ..... 15
ภาพที่ 3	ขั้นตอนการพัฒนาเกณฑ์ประเมินภารกิจภาควิชาคณิตศาสตร์ในวิทยาลัยค..... 32
ภาพที่ 4	ขั้นตอนพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสาขาวิทยาศาสตร์..... 33
ภาพที่ 5	รูปแบบการสร้างเกณฑ์จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเกณฑ์..... 33
ภาพที่ 6	ตัวอย่างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ กรณีศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ..... 37
ภาพที่ 7	กรอบการกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพด้านพัฒนาการ..... 39
ภาพที่ 8	กรอบการกำหนดตัวบ่งชี้ด้านพัฒนาองค์ความ..... 40
ภาพที่ 9	พัฒนาการของการบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราช ภัฏเขตภาคเหนือตอนล่าง..... 53
ภาพที่ 10	แนวทางสู่ความสำเร็จ ของการบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการขององค์กรการศึกษา เพื่อท้องถิ่น..... 57
ภาพที่ 11	รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่น..... 58
ภาพที่ 12	รูปแบบการบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่น..... 59
ภาพที่ 13	กรณีตัวอย่างการกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัด และแผนจากแบบปฏิบัติที่ดีของการพัฒนา ชุดโจทย์ และแผนวิจัยบูรณาการ..... 61
ภาพที่ 14	กรณีตัวอย่างแผนการเรียนรู้เรื่อง“ระบบการพัฒนาชุด โจทย์วิจัย..... 62
ภาพที่ 15	ระบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการ(PDCK Model)..... 64
ภาพที่ 16	ตัวอย่างกรอบประเด็นปัญหาวิจัยที่สนองยุทธศาสตร์การพัฒนากกรณีตำบลวังงาม..... 70
ภาพที่ 17	ตัวอย่างกรอบประเด็นปัญหาวิจัยที่สนองยุทธศาสตร์การพัฒนากจังหวัดอุดรดิษฐ์..... 71
ภาพที่ 18	รูปแบบเครือข่ายการบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ องค์กรท้องถิ่น..... 75
ภาพที่ 19	ผลผลิตและผลลัพธ์ที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายการบริหารจัดการงานวิจัย แบบบูรณาการ..... 75
ภาพที่ 20	รูปแบบเครือข่ายการวิจัยเพื่อพัฒนาระดับตำบล..... 76
ภาพที่ 21	แนวการประเมินคุณค่าชุด โครงการวิจัย..... 76

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ตัวอย่างตัวบ่งชี้ด้านพัฒนาการ.....	40
ตารางที่ 2	ตัวอย่างตัวบ่งชี้ด้านพัฒนาองค์ความรู้.....	41
ตารางที่ 3	กรณีตัวอย่างผลการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและศักยภาพนักวิจัยกรณีปัญหาการใช้ สารเคมีของกลุ่มเกษตรกรตำบลคิ่งตะเกา.....	63
ตารางที่ 4	เปรียบเทียบผลการประเมินก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ.....	66
ตารางที่ 5	ความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมพัฒนา แกนนำนักบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่น.....	67
ตารางที่ 6	ความต้องการเสริมประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการ.....	68
ตารางที่ 7	ตัวอย่างแผนงานวิจัยบูรณาการที่สนองยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอุตรดิตถ์.....	72